

Daļa no stratēģijas netiek publiskota, ievērojot saistošo regulējumu.

AS "ATTĪSTĪBAS FINANŠU INSTITŪCIJA ALTUM"

Vidēja termiņa darbības stratēģija 2019.-2021.

IZVILKUMS

Lietotie saīsinājumi

ALM –	Almi Företagspartner AB
ALTUM –	AS "Atfīstības finanšu institūcija Altum"
CEB –	Eirpoas padomes atfīstības banka
COSME –	Eiropas Savienības konkurētspējas un MVU programma finansējuma pieejamības uzlabošanai, atpazīstamībai un piekļuvei tirgiem, konkurētspējas labvēlīgas vides izveidei, uzņēmējdarbības kultūras sekmēšanai
DME –	Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programma
EaSI –	ES Nodarbinātības un sociālās inovācijas programma
EFSD –	Eiropas stratēģisko investīciju fonds
EIB –	Eiropas investīciju banka
ESKO –	Energoservisa uzņēmums
EK –	Eiropas Komisija
ERAB –	Eiropas Rekonstrukcijas un atfīstības banka
ES –	Eiropas Savienība
InnovFin –	Eiropas Savienības programma pētniecībai un inovācijām maziem, MVU un lieliem uzņēmumiem, pētniecības infrastruktūras atfīstītajiem
INVEGA –	UAB "Investīciju ir verslo garantijas"
IT –	Informāciju tehnoloģijas
IS –	Informācijas sistēmas
Kredex –	Fund KredEx
LZF –	Latvijas Zemes fonds
Likums –	Atfīstības finanšu institūcijas likums ¹
milj. -	Miljoni
MK –	Ministru kabinets
MVU –	Mazie un vidējie uzņēmumi
NIB –	Ziemeļu investīciju banka
OECD –	Ekonomiskās sadarbības un atfīstības organizācija
RKF –	Riska kapitāla fonds (-i)
RVS –	Risku vadības sistēma
Sabiedrība -	ALTUM
[...]	

¹ <http://likumi.lv/doc.php?id=270323>

Saturs

1.	KOPSAVILKUMS	4
2.	ALTUM APRAKSTS	5
2.1.	Vispārēja informācija	5
2.2.	Misija, vīzija, vērtības	6
2.3.	Korporatīvās pārvaldības modelis	6
2.4.	Pārvaldības struktūra	8
2.5.	Nekustamie īpašumi	9
3.	2016.-2018.VIDĒJA TERMIŅA STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANA	10
3.1.	Garantijas	10
3.2.	Riska kapitāls	11
3.3.	Daudzdzīvokļu māju siltināšanas programma	12
3.4.	Eiropas Stratēģisko investīciju fonda aktivitāšu koordinācija	12
3.5.	Klientu apkalpošanas tīkls	12
3.6.	Personāla vadība	13
4.	STRATĒGISKIE MĒRĶI	14
4.1.	Mērķu karte	14
4.2.	Sadarbība ar partneriem	16
4.3.	Tirgus nepilnību izvērtējums	17
4.4.	Nākamais Eiropas Savienības finansējuma plānošanas periods	17
4.5.	Darbības prioritātes	17
4.5.1.	Garantijas	18
4.5.2.	Riska kapitāls	19
4.5.3.	Energoefektivitātes programmas	20
4.5.4.	Aizdevumi	20
4.5.5.	Energoefektivitātes fonds	21
4.5.6.	Latvijas Zemes fonds	21
4.5.7.	Granti	22
4.5.8.	Jaunie projekti	22
4.5.9.	Finanšu instrumenti bez valsts atbalsta elementa	23
4.5.10.	Darbības optimizācija	23
4.5.11.	Riska kapitāla fondu pārraudzības pilnveidošana	23
4.5.12.	Klientu apkalpošanas uzlabošana	23
4.5.13.	Klientu apkalpošanas tīkls	24
4.5.14.	IT pārvaldība	24
4.5.15.	Mārketings un komunikācija	25
4.5.16.	Personāla vadības galvenās prioritātes	25
4.5.17.	Saisfību piedziņas un restrukturizācijas pilnveidošana	26
5.	PIESAISTĪTAIS FINANSĒJUMS	27
6.	PEĻNAS VAI ZAUDĒJUMU APRĒĶINS, BILANCE UN NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS	28
7.	GALVENIE DARBĪBAS RĀDĪTĀJI	30
8.	STIPRO UN VĀJO PUŠU ANALĪZE	33
9.	RISKU ANALĪZE	34
10.	STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA	35
11.	ALTUM ĪSTENOTĀS UN PLĀNOTĀS VALSTS ATBALSTA PROGRAMMAS	36
12.	RISKU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	37

1. KOPSAVILKUMS

Stratēģija ietver ALTUM mērķus turpmākajiem trijiem gadiem līdz 2021.gadam.

Stratēģijas īstenošanas periodā tiek prognozēts, ka, sabiedrībai ALTUM īstenojot valsts atbalsta programmas, tautsaimniecībā tiks iepludināti 1,84 miljardi euro.

[..]

ALTUM darbība ar dažādu atbalsta finanšu instrumentu palīdzību atstāj tiešu un netiešu² pozitīvu ietekmi uz Latvijas ekonomiku un iekšzemes kopproduktu.

ALTUM sadarbībā ar starptautisko auditorkompāniju novērtēja savas darbības potenciālo ietekmi uz ekonomiku, ņemot vērā esošos un stratēģijā plānotos darbības apjomus. Balstoties uz veiktajiem aprēķiniem, plānotajiem darbības apjomiem un pieņēmumiem par Latvijas ekonomikas attīstību nākamajos trīs gados, ALTUM aplēstā ietekme uz Latvijas ekonomiku 2019. – 2021.gadā tiek novērtēta šādos apjomos:

- Īstenoto atbalsta programmu ietekme uz Latvijas ekonomiku sastādīs vidēji 2.21% gadā no iekšzemes kopprodukta;
- Īstenoto atbalsta programmu ietekme uz Latvijas eksportu sastādīs vidēji 1% gadā no kopējā eksporta apjoma;
- Īstenoto atbalsta programmu rezultātā jaunradīto darba vietu skaits palielināsies par 1249;
- daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmas ietvaros realizētais ietaupījums mājsaimniecībām veidosies no ietaupītās elektroenerģijas – 13689 megavattstundas (MWh) un samazināto izmešu (CO₂) daudzuma – 2905 tonnas;
- katrs euro, ko Latvijas uzņēmumi saņem ALTUM īstenoto atbalsta programmu ietvaros, rada papildus divus euro pievienoto vērtību tiešas un netiešas ietekmes veidā uz iekšzemes kopproduktu.

ALTUM turpinās īstenot uzsāktās valsts atbalsta programmas jomās, kuras valsts izvirzījusi kā atbalstāmas un prioritāras, nodrošinot finanšu pieejamību uzņēmumiem dažādās attīstības stadijās un konkrētām iedzīvotāju mērķa grupām. Primārās valsts atbalsta programmas tiks fokusētas uz finanšu instrumentiem. Stratēģijas periodā plānots turpināt nākamā Eiropas Savienības fondu 2021.-2028.gada plānošanas perioda finanšu instrumentu plānošanu.

ALTUM plāno būtiski palielināt Latvijas zemes fonda pārvaldīto darījumu apjomu.

ALTUM turpinās sekot pieprasījumam finanšu tirgū un aktuālajām tirgus nepilnībām, pilnveidojot un pielāgojot valsts atbalsta instrumentus klientu un sadarbības partneru vajadzībām, kā arī taustaimniecības politikas prioritātēm.

ALTUM darbība tiks balsīta uz turpmāku iekšējo procesu optimizēšanu un efektīvizāciju, risku vadības pilnveidošanu, kā arī finanšu un darbības pārskatāmību.

© Stratēģijā atspoguļoto informāciju ir atļauts citēt vai kopēt, nodrošinot precīzu atsauci uz šo dokumentu. Citējot vai pārkopējot stratēģiju vai tajā ietverto informāciju, pilnībā vai daļēji, jānodrošina precīza informācijas citēšana vai kopēšana, nezaudējot kontekstu.

Šajā dokumentā visas summas norādītas euro valūtā un noapaļotas.

² multiplikatora un sviras efekts

2. ALTUM APRAKSTS

2.1. Vispārēja informācija

ALTUM³ ir valstij piederoša finanšu institūcija, kas īsteno atbalsta un attīstības programmas finanšu instrumentu un grantu veidā, realizējot valsts politiku tautsaimniecībā, kā arī nodrošinot citu normatīvajos aktos noteikto deleģēto valsts uzdevumu izpildi. ALTUM darbības pamatmērķis ir tirgus nepilnību novēršana dažādu atbalsta instrumentu formā, sekmējot tautsaimniecības attīstību.

Lēmumu par ALTUM dibināšanu 2013.gada 17.decembrī pieņēma Ministru kabinets. ALTUM dibināšanas mērķis – apvienot trīs iepriekš patstāvīgi darbojošās valsts atbalstu sniedzošās kapitālsabiedrības⁴ vienā institūcijā un koncentrēt vienuviet valsts resursus finanšu instrumentu valsts atbalsta un attīstības programmu īstenošanai.

Pamatkapitāls	Akciju skaits	Akciju nominālvērtība	Aktīvi (bruto) ⁵	Peļņa pirms nodokļu nomaksas ⁶	Darbinieku skaits ⁷
204 862 333	204 862 333	1	495.609milj.	4,462 milj.	208

Visas ALTUM balsstiesīgās akcijas pieder Latvijas valstij. Akciju turētāji ir **Likumā** noteiktās ministrijas ar zemāk redzamo akciju turēšanas sadalījumu.

³ vienotais reģistrācijas numurs 50103744891

⁴ Apvienotās kapitālsabiedrības: VAS „Latvijas Attīstības finanšu institūcija Altum” (līdz 2014.gada 1.janvārim VAS „Latvijas Hipothēku un zemes banka”), SIA „Latvijas Garantiju aģentūra” un VAS “Lauku attīstības fonds”

⁵ revidēti dati uz 31.12.2018.

⁶ revidēti dati uz 31.12.2018.

⁷ dati uz 31.12.2018., ieskaitot ilgstošā prombūtnē esošus darbiniekus

2.2. Misija, vīzija, vērtības

MISIJA	MĒS PALĪDZAM LATVIJAI AUGT!
VĪZIJA	SADARBĪBAS PARTNERIS UN FINANŠU EKSPERTS TAUSAIMNIECĪBAS IZAUGSMĒ
VĒRTĪBAS	
Izcīlība	
Izmantojot pieredzi un radošu skatījumu, tiecamies uz izcīlību it visā, ko darām. Nemiļīgi attīstāmies, izdarām labāk, nekā no mums sagaida, uz lietām un izaicinājumiem raugāmies radoši.	
Komanda	
Profesionāli strādājam vienotā komandā ar klientiem un partneriem, radot un īstenojot efektīvas un klientu vajadzībām atbilstošas valsts atbalsta programmas.	
Atbildība	
Ikdienas darbā rīkojamies efektīvi, cieņpilni un godprātīgi.	

2.3. Korporatīvās pārvaldības modelis

Uzņēmuma vadība tiek organizēta atbilstoši labas korporatīvās pārvaldības praksei saskaņā ar Likumu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu⁸, Komerclikumu⁹ un citiem saistošajiem normatīvajiem aktiem. ALTUM statūtus apstiprina Ministru kabinets.¹⁰

ALTUM pārvalda **akcionāru sapulci, padomi un valdi**.

Ikdienas operatīvo darbu vada **5 valdes** locekļi. Uzraudzības funkcijas veic padome **3 locekļu sastāvā**.

⁸ <http://likumi.lv/doc.php?id=269907>

⁹ <http://likumi.lv/doc.php?id=5490>

¹⁰ <http://likumi.lv/ta/id/273346-par-akciju-sabiedribas-attistibas-finansu-institucija-altum-statutu-apstiprinasanu>

AS "Atfīstības finanšu institūcija Altum"
Vidēja termiņa darbības stratēģija 2019.-2021.

Iekšējā audita funkciju ALTUM veic **iekšējā audita daļa** (turpmāk - IAD), kura savā darbībā vadās pēc Iekšējā audita profesionālās prakses starptautiskajiem standartiem un ievēro Iekšējo auditoru institūta Ētikas kodeksu. IAD darbības pamatmērķis ir palīdzēt sasniegt ALTUM mērķus, ieviešot sistemātisku, disciplinētu pieeju, lai novērtētu un pilnveidotu riska vadības, kontroles un pārvaldības procesu efektivitāti. Savā darbībā IAD liek uzvaru uz to, ka ir funkcionāli neatkarīga un organizatoriski pakļauta padomei, sniedzot neatkarīgu viedokli par Iekšējās kontroles sistēmas darbību ALTUM akcionāriem.

ALTUM ir izveidota tās darbībai atbilstoša Iekšējās kontroles sistēma, t.sk. risku vadībai un kapitāla pietiekamības uzturēšanas pārvaldībai.

ALTUM savā darbībā **piemēro Starptautiskos grāmatvedības standartus un Starptautiskos finanšu pārskatu standartus**, kā arī **ievēro Kapitāla pietiekamības direktīvas prasību**¹¹ principus, ciktāl tie atbilst ALTUM darbības specifikai un ir efektīvi piemērojami.

Starptautiskā kredītreiņingu aģentūra Moody`s Investors Service kopš 2017.gada 15.jūnija piešķirusi ALTUM kredītreiņingu Baa1 ar stabilu perspektīvas novērtējumu, kas ir viens no augstākajiem Latvijas kapitālsabiedrībām piešķirtajiem reitingiem.

2017.gadā ALTUM emitēja vērtspapīrus (obligācijas) ar obligāciju iegrāmatošanu Latvijas Centrālajā depozitārijā un kotāciju Nasdaq Rīga par kopējo apjomu nominālvērtībā EUR 30 000 000, tāpēc, ievērojot Finanšu instrumentu tirgus likuma¹² (turpmāk – FITL) prasības, ALTUM ir izveidota **Revīzijas komiteja**.

Revīzijas komiteja darbojas atbilstoši FITL un Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 16.aprīļa regulai Nr. 537/2014 par īpašām prasībām attiecībā uz obligātajām revīzijām sabiedriskas nozīmes struktūrās un ar ko atceļ Komisijas Lēmumu 2005/909/EK.

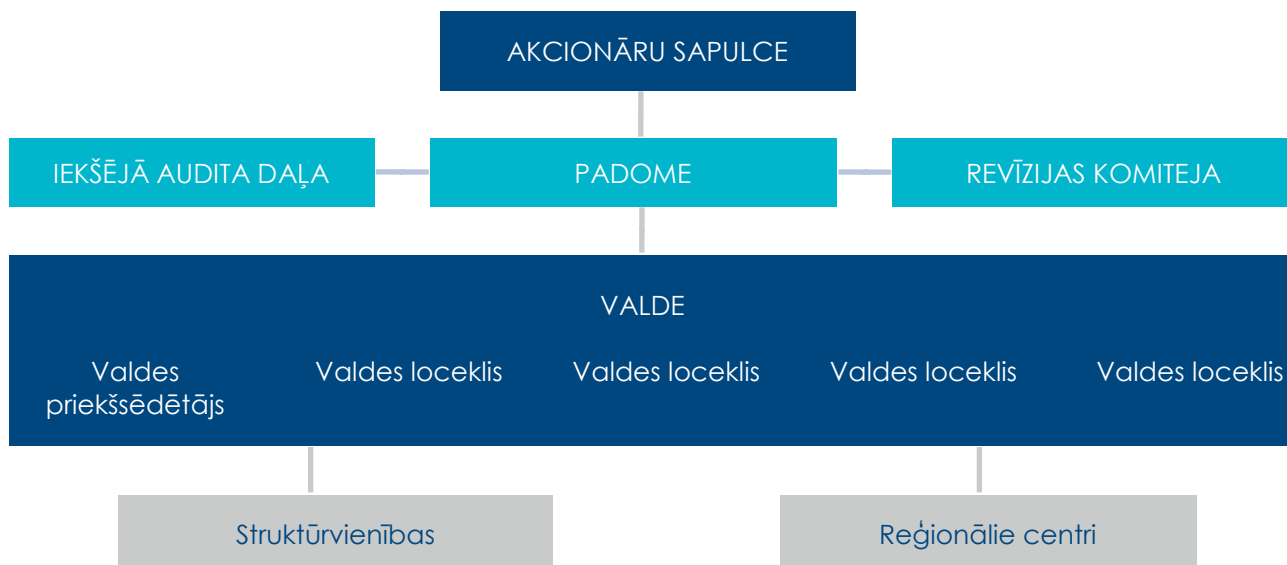
Revīzijas komiteja veic FITL noteiktos uzdevumus, tostarp, uzrauga gada pārskata sagatavošanas procesu, uzrauga Iekšējās kontroles, riska pārvaldības un Iekšējās revīzijas sistēmas darbības efektivitāti, ciktāl tā attiecas uz gada pārskatu ticamības nodrošināšanu, uzrauga gada pārskata revīzijas norisi u.c.

Revīzijas komiteja ir koleģiāla institūcija, kuras locekļi ievēlēti akcionāru sapulcē.

¹¹ http://ec.europa.eu/finance/bank/regcapital/legislation-in-force/index_en.htm

¹² <https://likumi.lv/doc.php?id=81995>

2.4. Pārvaldības struktūra

ALTUM ikdienas operatīvai darbībai un koleģiālai lēmumu pieņemšanai izveidotas vairākas komitejas. Katras komitejas darbības principi ir reglamentēti, komitejas sēdes - protokolētas. Lēmumu, kas skar valsts atbalsta instrumentus, pieņemšanai tiek nodrošināts vismaz "četrus acu princips".

Aktīvu, pasīvu un risku vadības komitejas pamatfunkcija ietver bilances aktīvu un pasīvu struktūras novērtēšanu, ALTUM izaugsmes, likviditātes, kredītrisku, kā arī citu risku, kapitāla pietiekamības, kapitāla prasību un pašu kapitāla apjoma un struktūras uzraudzību, plānošanu un vadību.

Informācijas sistēmu vadības komitejas pamatuzdevums ir uzraudzīt un vadīt ALTUM informācijas sistēmu (turpmāk – IS) atfīstību, nodrošinot IS atfīstības stratēģiskās un taktiskās plānošanas virzienu un IS atfīstības operatīvās vadības prioritāšu atbilstību ALTUM biznesa atfīstības stratēģijai un aktuālajām prioritātēm

Programmu vadības komiteja izvērtē priekšlikumus par jaunu valsts atbalsta programmu izveidi un esošo valsts atbalsta programmu izmaiņām, nosaka to izveides un izmaiņu veikšanas savstarpējo prioritāti, izvērtē programmu finanšu un risku novērtējumu, apstiprina programmu izstrādes un ieviešanas plānus, izvērtē valsts atbalsta programmu īstenošanas gaitu, atbilstību ALTUM budžetam, īstenošanas uzraudzības dokumentiem un programmas finanšu novērtējumam, kā arī apstiprina nepieciešamos korektīvos pasākumus.

Kredītkomitejas, kuras funkcijas sadalītas pa riska limitiem, kompetences līmeņiem, pieņem lēmumus par kredītriska darījumiem.

Debitoru vadības un RKF ieguldījumu realizācijas komiteja - izveidota ar mērķi paaugstināt debitoru vadīšanas un kontroles procesa efektivitāti, uzlabot ALTUM kredītportfeļa kvalitāti, kā arī pieņemt lēmumus attiecībā uz riska kapitāla ieguldījumu realizāciju apstiprināšanu.

ALTUM izveidotā **Ētikas komisija** izskata un izvērtē ar Ētikas kodeksa normu ievērošanu saistītos jautājumus uzņēmumā.

AS "Attīstības finanšu institūcija Altum"
Vidēja termiņa darbības stratēģija 2019.-2021.

MK 2015.gada 1.decembrī pieņēma noteikumus "Noteikumi par akciju sabiedrības "Attīstības finanšu institūcija Altum" konsultatīvo padomi"¹³, kuras funkcijas ietver priekšlikumu sniegšanu, lai pilnveidotu finanšu instrumentu tirgus nepilnību novēršanas analīzi, finanšu instrumentu programmu īstenošanas progresa uzraudzību, kā arī priekšlikumu sniegšanu, lai pilnveidotu finanšu instrumentu programmu ieviešanu.

2.5. Nekustamie īpašumi

ALTUM darbības nodrošināšanai pieder divas biroja ēkas Doma laukumā 3 un 4 Rīgā, kā arī nekustamais īpašums Lielā ielā 12 Liepājā un Lielā ielā 12 Jelgavā. ALTUM īpašumā uz laiku tiek iegūti kustamie un nekustamie īpašumi, pārņemot nodrošinājumu par neatmaksātiem aizdevumiem un citām neizpildītajām klientu saistībām.

¹³ <http://likumi.lv/ta/id/278499-noteikumi-par-akciju-sabiedribas-attistibas-finansu-institucija-altum-konsultativo-padomi>

3. 2016.-2018.VIDĒJA TERMIŅA STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANA

Ir izpildīts ALTUM vidēja termiņa darbības stratēģijā 2016.-2018. gadiem noteiktais galvenais finanšu mērķis: realizējot valsts atbalsta programmas, saglabāt ALTUM kapitālu.

Visā stratēģijas īstenošanas periodā pārsniegti finanšu mērķus raksturojošie rādītāji. ALTUM kopējais peļņas apjoms 3 gadu periodā sasniedza 15 miljonus eiro, būtiski kāpinot stratēģijā plānotos – 2,8 milj. euro.

Neskatoties uz to, ka ALTUM darbības specifika nosaka, ka tās bilancē ir ļoti liels pašu kapitāla apjoms, stratēģijas īstenošanas periodā ROE bija robežās no 1,95 līdz 3,15% (plānoti 0,03 līdz 0,78%).

Laika periodā no 2015.gada beigām līdz 2018.gada beigām ALTUM darbības apjoms tika palielināts no 392 milj. euro līdz 528 milj. euro un ALTUM īstenoto finanšu instrumentu rezultātā tautsaimniecībā ieguldīts 1,191 miljards eiro plānoto 1,043 miljardi euro vietā.

ALTUM saņēmis Klientu servisa izcilības balvu kampaņā "Uzslavē labu servisu 2016" juridisko personu apkalpošanas kategorijā, apliecinot ALTUM darbību atbilstoši augstiem klientu apkalpošanas standartiem. 2016.gadā ALTUM tika godināts kā straujāk augošais zīmols Latvijā. 2017.gadā ALTUM saņēma balvu "Par izcilību valsts un pašvaldību pakalpojumu sniegšanā", starp valsts un pašvaldību pakalpojumu sniedzējiem iegūstot augstāko vērtējumu visas kampaņas ietvaros (98,7%). 2017.gada Klientu servisa mēneša ietvaros pēc "Slepenā pircēja" pētījuma rezultātiem saņemts augstākais slepenā pircēja vērtējums (100%).

2019. gada janvārī Altum saņēma Nasdaq Baltic Awards 2019 balvu nominācijā "Biržas gada notikums Latvijā".

2016-2018 gada vidēja termiņa stratēģijas periodā tika ieviesti paredzētie jaunie valsts atbalsta instrumenti un pakalpojumi.

2017.gadā Sabiedrība veica pārvedamu parāda vērtspapīru obligāciju emisiju 20 000 000 euro apjomā, to iegrāmatošanu Latvijas Centrālajā depozitārijā un kotācijas uzsākšanu Nasdaq Riga, kļūstot par pirmo Centrālās un Austrumeiropas nacionālo valstu attīstības institūciju, kas izlaidusi zaļās obligācijas.

2018.gadā Sabiedrība emitēja parāda vērtspapīrus 10 000 000 euro apjomā.

3.1. Garantijas

Komersantu kredītu garantijas

Lai veicinātu komersantiem ātrāku piekļuvi finansējumam, ALTUM ir nodrošinājusi garantiju pieteikumu izvērtēšanu 5 darba dienu laikā.

Ar divām kredītiestādēm tika noslēgti pilnvarojuma līgumi ALTUM izsniegt garantijas, iepriekš saskaņojot valsts atbalsta noteikumu nosacījumus, kur ALTUM iesaiste garantiju saņemšanai nepārsniedz 2 darba dienas.

Ir palielināta maksimālā garantijas summa maziem un vidējiem komersantiem no 1,5 miljona euro līdz 3 miljoniem euro, paplašināts atbalstāmo nozaru saraksts, grozītas normas, lai garantijas varētu apvienot ar citu institūciju sniegtajām grantu programmām.

Uzsākta sekmīga sadarbība ar Eiropas Investīciju fondu par InnovFin pretgarantijām.

ALTUM izsniegto garantiju apjoms uz 2018.gada 31.decembri sasniedza 236,9 miljonus euro.

Lauksaimnieku garantijas

Lai efektīvizētu un vienkāršotu lauksaimnieku garantiju programmu, ALTUM iniciējis grozījumus lauksaimnieku garantiju programmā, palielinot garantijas summu lauksaimniekiem līdz 1 milj. euro (šobrīd diversificēti sadalīti pa aktivitātēm no 43 tūkst. euro līdz 712 tūkst. euro), savukārt lauksaimnieku kooperatīvam līdz 3,5 milj. euro, mežsaimnieku kooperatīvam- 2 milj. euro.

Mājokļu garantijas ģimenēm ar bērniem un jauniešiem speciālistiem

ALTUM veiksmīgi sadarbojas mājokļa garantiju izsniegšanā ar sadarbības līgumu noslēgušajām kredītiestādēm. 2018.gadā ALTUM papildus mājokļu garantijām ģimenēm ar bērniem uzsāka garantiju izsniegšanu arī jauniešiem speciālistiem, tas ir, personām ar iegūtu augstāko vai vidējo profesionālo izglītību, kuru vecums nepārsniedz 35 gadus.

Mājokļu garantiju programmas ietvaros līdz 2018.gada 31.decembrim ģimenēm ar bērniem izsniegtas 10 194 garantijas par 72 milj. EUR, kopējais hipotekāro aizdevumu apjoms, kuriem izsniegtas šīs garantijas ir 656 milj. EUR. Papildus tam, šīs programmas ietvaros jauniešiem speciālistiem izsniegtas 849 garantijas par 6 milj. EUR. Kopējais hipotekāro aizdevumu apjoms, kuriem izsniegtas šīs garantijas - 51 milj. EUR.

Eksporta kredītu garantijas

Līdz šim eksporta garantiju programmas apgūvē ir uzrādīta pozitīva attīstības tendence. Eksporta kredīta garantiju portfelis pārsniedzis 10 milj. euro.

Uz 2018.gada 31. decembri, stratēģijas realizācijas periodā, atbalstīto eksportētāju skaits sasniedza 66 jeb 1,5% no visiem eksportētājiem Latvijā. Tautsaimniecības nozaru griezumā jau šobrīd lielāko portfeļa daļu jeb 62% veido ražošanas nozares pārstāvji, kas arī turpmāk būs viena no svarīgākajām atbalstāmajām nozarēm.

2017.gadā, uzsākot eksporta atbalstu uz ES un atsevišķām OECD valstīm, ir mainījusies eksporta kredīta garantiju portfeļa koncentrācija pa valstīm. Eksporta atbalsts uz trešajām valstīm veido 85%, savukārt, uz ES un atsevišķām OECD valstīm – 15%.

Lai nodrošinātu ērtāku sadarbību, Altum piedāvā klientiem ar lielu ārvalstu pircēju skaitu iespēju noslēgt vienotu eksporta kredīta garantijas līgumu.

3.2. Riska kapitāls

2018.gadā ALTUM noslēdza ceturtais paaudzes riska kapitāla fondu pārvaldnieku atlasi.

Darbu uzsākuši akcelerācijas fondi, kas ietver gan trīs pirmssēklas fondus, gan trīs sēklas fondus, kā arī divi izaugsmes fondi, divi sēklas un divi sākuma fondi.

Publiskais finansējums ALTUM ieguldījumiem šajos fondos uz stratēģijas izstrādes brīdi plānots sekojošos apjomos:

- attiecīgi vienā pirmssēklas fondā 3 200 000 euro,
- vienā sēklas fondā 1 800 000 euro,
- katrā izaugsmes fondā 15 000 000 euro,
- vienā sēklas fondā 4 500 000 euro,
- vienā sākuma fondā 10 500 000 euro.

Esošajā stratēģijas īstenošanas periodā ALTUM turpināja ieguldījumu veikšanu trešās paaudzes riska kapitāla fondos, kā arī ir bijuši veiksmīgi fondu aktīvu atsavināšanas darījumi.

3.3. Daudzdzīvokļu māju siltināšanas programma

Uz 2018.gada 31.decembri ALTUM ir saņēmti 436 projekti, no kuriem 336 jau ir saņēmuši pozitīvu atzinumu kopsummā par 59 miljoniem euro. ALTUM ir pieņēmis lēmumus par grantu piešķiršanu 30,9 milj. euro apmērā, ir piešķirtas garantijas 10,4 milj. euro apmērā, kā arī piešķirti ALTUM aizdevumi 1,6 milj. euro apmērā. Kopā ir pilnībā pabeigti 25 un būvniecības procesā 94 projekti.

ALTUM ir iniciējis vairākas izmaiņas, lai uzlabotu daudzdzīvokļu māju siltināšanas programmas ieviešanu:

- 1) atcelt grantu gradēšana atkarībā no plānotā apkures patēriņa un aizdevēja veida;
- 2) paplašināt ēku loku, kas var pretendēt uz grantu;
- 3) paplašināt projektu finansētāju loku;
- 4) atvieglot komercdarbības atbalsta piemērošanas nosacījumus;
- 5) palielināt attiecināmo izmaksu apmēru, paplašinot attiecināmo izmaksu pozīcijas un nosakot projekta ekonomiskās atdeves laiku līdz 30 gadiem;
- 6) palielināt sertificēto izdevumu apmēru, veicot secīgu grantu izmaksu un maksājumu pieprasījumos iekļaujot komercbanku vai dzīvokļu īpašnieku pilnvaroto personu sniegto informāciju (projektu kontu izrakstus) par faktiski veiktajiem izdevumiem.

3.4. Eiropas Stratēģisko investīciju fonda aktivitāšu koordinācija

Ar 2015.gada 2.jūnija MK lēmumu¹⁴ ALTUM ir noteikts par vienoto kontaktpunktu Latvijā sadarbībai ar EIB Eiropas Investīciju konsultāciju centru (EIAH) nacionālās eksperīzes veicināšanā un EFSI investīciju Latvijā informācijas izplatīšanai.

MVU segmentā 2017.gadā ar Eiropas Investīciju fondu noslēgts InnovFin līgums (30 milj. euro) par pretgrantiju piesaistīšanu Garantiju programmā, COSME līgums (15 milj. euro) par garantiju sniegšanu ALTUM bez nodrošinājuma (izņemot personīgo galvojumu) aizdevumiem uzņēmumiem, kuri nav vecāki par pieciem gadiem, atfīstībai, bet 2018.gada jūlijā ir noslēgts EaSI līgums (15 milj. euro) par garantiju sniegšanu ALTUM bez nodrošinājuma (izņemot personīgo galvojumu) aizdevumiem uzņēmējdarbības uzsācējiem un mikro uzņēmumiem. COSME, EaSI garantijas 2018.gada rudenī ir sākts sistēmiski piemērot aizdevumiem līdz 25 000 euro.

Uz 2018.gada sākumu Latvija bija sepfītajā vietā starp Eiropas Savienības valstīm apgūto EFSI investīciju apjomā (salīdzinot ar Eiropas Savienības valstu rādītājiem pret IKP). Kopš 2016.gada sākuma ir sniegtas konsultācijas par vairāk kā 50 lielajiem investīciju projektiem, ir apstiprināti 5 lieli projekti.

3.5. Klientu apkalpošanas tīkls

Reģionālais klientu apkalpošanas tīkls pārveidots par universālu klientu informēšanas un piesaistes instrumentu visām ALTUM biznesa atbalsta programmām.

¹⁴ <https://www.vestnesis.lv/op/2015/110.5>

Ir izveidots efektīvs sadarbības partneru tīkls.

Kopš 2016.gada klientu apkalpošanas tīklā ražīgums¹⁵ uz 1 darbinieku pieaudzis par 76%.

3.6. Personāla vadība

Līdzšinējā stratēģijas periodā no 2016.gada ALTUM ir izveidotas struktūrvienības un nodrošināts darbinieku skaits atbilstoši uzņēmuma stratēģiskajiem mērķiem un atbalsta programmu realizācijas procesiem. ALTUM darbinieku skaits reģionos samazināts par 39%, centrāles struktūrvienībās – par 13%. ALTUM kopējo kolektīvu veido 67% sievietes un 33% vīrieši.

ALTUM ir ieviesta uz kompetenču pieeju balstīta ikgadēja novērtēšanas sistēma. Konstruktīvā sadarbībā ar darbinieku pilnvarotajiem pārstāvjiem ir izstrādāts ALTUM Darba kopīgums un izveidota vienota atalgojuma un personāla motivēšanas sistēma.

¹⁵ Apstiprināto aizdevumu summa uz vienu RC darbinieku un vienu klientu darījumu vadītāju

4. STRATĒĢISKIE MĒRĶI

4.1. Mērķu karte

AS "Attīstības finanšu institūcija Altum"
Vidēja termiņa darbības stratēģija 2019.-2021.

ALTUM turpinās **līdz šim iesākto valsts atbalsta programmu īstenošanu un valsts deleģēto uzdevumu izpildi**, kā arī **Fondu fonda pārvaldi**.

2019.-2020. gadā notiks nākamā ES fondu plānošanas perioda atbalsta instrumentu izstrāde, kurā būtiska būs ALTUM līdzdalība un ieguldījums, izstrādājot priekšlikumus finansējuma pieejamības risinājumiem.

Ar 2019.gadu **ALTUM prioritārie virzieni ietver garantiju izsniegšanu un apkalpošanu, riska kapitāla investīcijas, energoefektivitātes programmu realizāciju gan daudzdzīvokļu māju siltināšanā, gan uzņēmumu segmentā, Latvijas Zemes fonda attīstību, kā arī jaunu projektu uzsākšanu, attīstot piedāvāto finanšu instrumentu klāstu, papildus tam pēc iespējas augstāku ieņēmumu gūšanu, veicot otrās un trešās paaudzes riska kapitāla fondu ieguldījumu atsavināšanu.**

ALTUM mērķis ir nodrošināt pēc iespējas augstāku kredītreitingu līmeni, kas nav zemāks par divām pakāpēm par Latvijas valsts reitingu, ko piešķir kredītreitingu aģentūra Moody`s.

Galvenie mērķa segmenti

- atbalsts uzņēmējiem
- energoefektivitāte
- atbalsts lauksaimniekiem
- atbalsts noteiktām personu kategorijām
- LZF pārvaldība

ALTUM **galvenais finanšu mērķis**, realizējot valsts atbalsta programmas, ir nodrošināt pozitīvu ALTUM kapitāla atdevi.

ALTUM **galvenais nefinanšu mērķis** ir atbalsfīt un veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā un sekmēt tautsaimniecības attīstību.

[...]

4.2. Sadarbība ar partneriem

ALTUM ar partneriem veicina ilglaicīgu un sekmīgu sadarbību, ir atvērti jaunām iniciatīvām, veicina uz godīga biznesa principiem vērstu pieeju lēmumu pieņemšanā, orientējas uz e-pakalpojumu izmantošanu, veicina atgriezenisko saiti, veic sadarbības novērtējuma aptauju un, ņemot vērā izvērtējumu, nodrošina pilnveidošanu, ievēro nozares labo praksi un ievēro profesionālos standartus.

ALTUM ir aktīvs biedrs starptautiskajās organizācijās, kuru mērķis ir uzlabot dažādu tautsaimniecības nozaru finansēšanu un pieejamību finansēm, papildinot un stimulējot tirgu, vienlaikus saglabājot tā līdzsvaru tādās jomās, kā MVU, ilgtermiņa finansēšana, eksporta apdrošināšana un citās.

ALTUM sadarbības partneri

Valsts institūcijas	Asociācijas	Starptautiskās finanšu institūcijas	Biznesa pārstāvji
<ul style="list-style-type: none">▪ Ekonomikas ministrija▪ Finanšu ministrija▪ Zemkopības ministrija▪ Labklājības ministrija▪ Centrālā finanšu līgumu aģentūra▪ Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra▪ Lauku atbalsta dienests▪ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija▪ Latvijas pašvaldību savienība▪ Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs▪ u.c.	<ul style="list-style-type: none">▪ Eiropas ilgtermiņa investoru asociācija (ELTI)▪ Eiropas savstarpējo garantiju sabiedrību asociācija (AECM)▪ Eiropas riska kapitāla fondu investoru tīkla asociācija The European Venture Fund Investors Network (E.V.F.I.N.)▪ Eiropas MVU Finanšu institūciju tīkls (NEFI)▪ Latvijas Finanšu nozares asociācija▪ Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK)▪ Latvijas Privātā un riska kapitāla asociācija▪ Latvijas Darba devēju konfederācija▪ Zemnieku Saeima▪ Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome▪ Iekšējo auditoru institūts▪ Nozaru asociācijas▪ Latvijas Biznesa savienība▪ Fonds Latvijas lauku attīstībai▪ Latvijas lielo pilsētu asociācija▪ Biznesa konsultantu asociācija	<ul style="list-style-type: none">▪ Eiropas Investīciju fonds▪ Nacionālo attīstības institūciju sadarbības platforma riska kapitāla jomā▪ Eiropas Investīciju banka▪ Eiropas Padomes Attīstības banka▪ Ziemeļu Investīciju banka▪ Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka	<ul style="list-style-type: none">▪ Starptautiskie sadarbības partneri (Kredex, INVEGA)▪ Komercbankas▪ Riska kapitāla fondi▪ Biedrība „Latvijas Biznesa Engēļu Tīkls”▪ Biznesa inkubatori▪ Privātie un augstskolu biznesa inkubatori

4.3. Tirgus nepilnību izvērtējums

ALTUM programmas tiek īstenotas saskaņā ar attiecīgajiem MK apstiprinātiem noteikumiem ar mērķi mazināt tirgus nepilnības finansējuma pieejamībā. Gan pirms programmas ieviešanas, gan tās īstenošanas laikā tiek sekots līdz aktuālajām tirgus nepilnībām un uzņēmumu vajadzībām, pēc nepieciešamības veicot uzlabojumus programmās.

ALTUM kā attīstības finanšu institūcijas piedāvātie atbalsta instrumenti ir risinājums situācijās, kad tirgus finansējums nav pieejams galvenokārt šādu biežāk sastopamo iemeslu dēļ: nepietiekams nodrošinājums, nepietiekama esošā naudas plūsma, uzņēmums ir jaundibināts vai pārāk jauns un tam nav stabila naudas plūsma, nepietiekama pašu līdzdalība projektā vai pašu kapitāls, augstāks projekta risks. Svarīgākais kritērijs ALTUM atbalsta piešķiršanai ir projekta dzīvotspējas, ekonomiskā pamatojuma izvērtējums, kas tiek veikts visos gadījumos.

Stratēģijas periodā, gatavojoties nākamā Eiropas Savienības fondu perioda uzsākšanai, tiks veikts jauns ex-ante izvērtējums (vai atjaunots līdzšinējais) ar mērķi noteikt tirgus nepilnības, kuru mazināšanā būtu jāiegulda Eiropas Savienības fondu finanšu instrumentu līdzekļi.

4.4. Nākamais Eiropas Savienības finansējuma plānošanas periods

Eiropas Komisija ir norādījusi, ka uzņēmējdarbības sektorā, projektu, kuri rada ieņēmumus, atbalstīšanai būtu jāpalielina finanšu instrumentu īpatsvars pret grantiem. 2018.gadā tika uzsākta gatavošanās Eiropas Savienības finansējuma periodam pēc 2020.gada, kura galvenie virzieni ir šādi:

- 1) ES struktūrfondu līdzfinansēto instrumentu izstrāde tiks veikta, balstoties uz aktuālajām tirgus nepilnībām un ārvalstu labās prakses piemēriem, vienlaikus nodrošinot instrumentu elastību un pieejamību, nacionālajā normatīvajā regulējumā neiekļaujot liekus ierobežojumus. Instrumentu izstrādē kā būtiskākais tiks izvirzīts efektivitātes princips, lai jauno instrumentu ieviešana nebūtu dārga no izmaksu viedokļa un ES fondu finansējums efektīvā veidā tiktu papildināts ar citiem finansējuma avotiem, tādējādi nodrošinot lielāku sviras efektu. Tiks izvērtēta iespēja Latvijā ieviest pavisam jaunus finanšu instrumentus, piemēram, aizdevumus, kuri kombinēti ar neatmaksājamo atbalstu, ja tiek izpildīti noteikti nosacījumi, garantiju segmentā uzsvars plānots uz instrumentu ieviešanu portfeljgarantiju veidā;
- 2) Eiropas Komisijas virzītajā InvestEU programmā, kura paredzēta kā turpinājums tā saucamajam Junkera plānam, ALTUM turpinās aktīvi līdzdarboties. ES garantijas atbalsts, ievērojot papildināšanas principu gan privātā tirgus resursiem, gan publiskajam finansējumam (ES struktūrfondu finansējumam, arī iepriekšējo ES fondu periodu atmaksām) situācijās, kad tirgū nav pieejams finansējums vai tas nav pieejams nepieciešamajā apjomā projektu finansēšanai, ļaus palielināt Latvijas tautsaimniecībā ieguldīto līdzekļu apmēru. Joprojām ALTUM prioritātāte būs investīcijas MVU sektorā un sadarbība ar EIAH, t.sk. konsultāciju nodrošināšana par projektu finansēšanu ilgspējīgas infrastruktūras jomā, Pētniecības, Inovāciju un Digitizācijas jomā, kā arī Sociālo ieguldījumu jomā.

4.5. Darbības prioritātes

Līdzšinējā stratēģijas periodā ALTUM ievērojami samazināja tiešās finansēšanas īpatsvaru, tostarp kāpinot garantiju apjomu.

2017.gadā, uzsākot eksporta atbalstu uz ES un atsevišķām OECD valstīm, mainījusies eksporta kredīta garantiju portfeļa koncentrācija pa valstīm. Eksporta atbalsts uz trešajām valstīm sastāda 85%, savukārt, uz ES un atsevišķām OECD valstīm – 15%. Plānots diversificēt portfeļa struktūru, nosakot gan koncentrācijas limitus katrai no valstīm, gan arī regulāri sekot līdzi aktuālajam portfeļa sadalījumam pa valstīm.

2018. gadā sabiedrība ALTUM ir uzsākusi piedāvāt jaunu produktu – eksporta kredīta garantijas uzņēmējiem ar vairāku ārvalstu pircēju loku, par kuriem eksportētājs izteicis vēlmi saņemt maksātspējas riska segumu. Turpmākajos gados plānota produkta ekspansija, noslēdzot vismaz 5 jaunus eksporta portfeļgarantijas līgumus.

4.5.8. sadaļā ir aprakstīts ALTUM stratēģiskais mērķis nodrošināt pilna spektra tirzniecības darījumu apdrošināšanas pakalpojumus.

4.5.2. Riska kapitāls

Jaunais stratēģijas periods aptver investīciju veikšanu visos jaundibinātajos fondos.

[...]

ALTUM turpinās darbu ar visiem iepriekšējās paaudzes riska kapitāla fondiem, kur stratēģijas periodā plānota ieguldījumu atmaksa, lai veicinātu pēc iespējas augstāku ieņēmumu gūšanu.

Otrās un trešās paaudzes riska kapitāla fondiem veicot savu investīciju atsavināšanu, stratēģijas periodā plānota ieguldījumu atmaksa 39,1 miljonu euro apmērā.

ALTUM kopā ar Eiropas Investīciju fondu, kā arī specializētām finanšu institūcijām Igaunijā Fund KredEx un Lietuvā UAB „Investīciju ir verslo garantijas” turpinās darbību **Baltijas Inovācijas fondā**.

Baltijas Inovācijas fonds, kuru pārvalda Eiropas investīciju fonds, izveidots ar mērķi nodrošināt agrīnās stadijas un izaugsmes stadijas investīcijas uzņēmumos galvenokārt Baltijas valstīs.

ALTUM kopējais paredzētais ieguldījums Baltijas Inovācijas fondā ir 26 miljoni euro. Līdz 2018.gada trešajam ceturksnim ALTUM ir veicis pirmo iesaukumu fondā – 8,9 miljonu euro apmērā. Kopējais Baltijas Inovācijas fonda institucionālo investoru kapitāls ir 130 miljoni euro.

Uz 2018.gada sākumu Baltijas Inovācijas fonda darbības ietvaros ir veiktas investīcijas 6 uzņēmumos Latvijā un 4 uzņēmumos, kuru darbība norisinās Latvijā, kopsummā par 27,74 miljoniem euro.

Baltijas Inovācijas fonda investīcijas vērstas uz uzņēmumiem, kas vēlas attīstīt darbību Baltijas un starptautiskā līmenī, tam piesaistot riska kapitāla investīcijas vienam uzņēmumam līdz pat 15 milj. euro apmērā. Viens no Baltijas Inovācijas fonda mērķiem ir palielināt kapitāla ieguldījumu līmeni MVU un Small MidCap¹⁶ ar būtisku biznesa daļu Baltijas valstīs.

Saņemot ALTUM akcionāru atbalstu, ar līdzšinējiem Baltijas valstu sadarbības partneriem un EIF paredzēts veidot **Baltijas Inovācijas fondu 2**¹⁷, kurā katras valsts investīciju maksimālais apjoms nepārsniegtu 26 miljonus euro, savukārt EIF maksimālais investīciju apjoms sasniegtu 78 miljonus euro, uzsākot investīciju periodu šīs stratēģijas realizēšanas laikā. Baltijas Inovācijas fonda 2 investīciju stratēģija balstīta uz identificētajām tirgus vajadzībām, lai nodrošinātu papildināmību Baltijas privātā kapitāla tirgum. Tajā ņemtas vērā nesen uzsāktās valsts atbalsta programmas, kurās uzmanība pievērsta investīcijām agrīnās stadijas uzņēmumos.

Baltijas Inovācijas fonda 2 galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, lai palielinātu pašu kapitāla pieejamību izaugsmes posmam izveidotiem uzņēmumiem, galvenokārt MVU, kuriem ir nepieciešamības pēc darbības paplašināšanās un izaugsmes. Turklāt

¹⁶ Jebkurš subjekts, kas pirmā ieguldījuma dienā (ko veic attiecīgi Investīciju fonds vai līdzfinansējuma gadījumā, ko veic EIF saskaņā ar līgumu), ir Mid - Cap, izņemot tādu, kas nodarbina ne vairāk kā 500 darbinieku (uz pilna laika noslodzi).

¹⁷ Portfeļa apjoma aprēķinos stratēģijas izstrādes brīdī nav iekļauts.

plānots, ka Baltijas Inovāciju fonds 2 atbalsfīs pārrobežu ieguldījumu darbības, tādējādi veicinot integrētu Baltijas valstu kapitāla tirgu un palielinot uzņēmumu finansēšanas iespējas un privātā ieguldītāja tirgus kopējo pievilcību.

4.5.3. Energoefektivitātes programmas

Daudzdzīvokļu māju siltināšanas programma

2019.gada sākumā veiktas izmaiņas Daudzdzīvokļu māju siltināšanas programmā, nosakot, ka arī ALTUM finansētie projekti var pretendēt uz grantu 50 % apmērā. Ņemot vērā, ka ar ALTUM ierosinātajām izmaiņām jau ir būtiski atviegloti sākotnējie programmas nosacījumi, turpmāk ALTUM plāno pilnveidot arī iekšējos procesus.

[...]

Uzņēmumu energoefektivitātes programmas

Ar piesaisīto emitēto obligāciju finansējumu, kā arī citiem finanšu resursiem atbilstoši nepieciešamībai, plānots turpināt uzņēmumu, tostarp, ESKO, kreditēšanu:

- uzņēmumu energoefektivitātes uzlabošanai (apgaisojums, elektrosistēmas uzlabojumi, elektroierīču nomaiņa, enerģijas rekuperācijas iekārtas, siltumapgāde);
- atjaunojamās enerģijas projektu realizācijai (saules paneļi un kolektori, vēja turbīnas u.c.);
- ilgtspējīga transporta projektu realizācijai (piemēram, elektroauto).

Papildus riska segumam plānots piesaisīt EIB aizdevumu garantijas Privātā finansējuma energoefektivitātei (Private Financing for Energy Efficiency jeb PF4EE) instrumenta ietvaros.

Paredzēts, ka minēto pasākumu realizācija dos iespēju ik gadus finansēt 30 un vairāk projektu energoefektivitātes uzlabošanas jomā.

[...]

Eiropas vietējā enerģētikas atbalsta pasākumi

Sadarbībā ar EIB plānots uzsākt grantu atbalsta (**Eiropas vietējais enerģētikas atbalsts**, saīsināti tiek saukts **ELENA**) sniegšanu uzņēmumiem, nodrošinot eksperimentālo un energoefektivitātes projekta sagatavošanas izmaksu segšanu. Plānotais darījumu skaits trijos gados kopā – līdz 100 atbilstīgiem projektiem. Kopējais programmas ietvaros pieejamais tehniskais atbalsts trīs gadu periodā 900 000 euro. Šīs programmas realizācija paredzēta kā papildus atbalsts ALTUM energoefektivitātes aizdevumu sniegšanai ekonomiski pamatotiem un atbilstoši sagatavotiem projektiem.

4.5.4. Aizdevumi

ALTUM apkalpo vairākas aizdevumu programmas:

- mikrokredītus līdz 25 000 euro, aizdevumus lauku teritorijās līdz 100 000 euro, starta aizdevumus līdz 150 000 euro, MVU izaugsmes aizdevumus, tai skaitā aizdevumus uzņēmumu energoefektivitātes uzlabošanai, līdz 2,85 miljoniem euro;
- lauksaimniecības aizdevumus, tostarp lauksaimniecības zemes iegādei un lauksaimnieku apgrozāmajiem līdzekļiem;
- paralēlos aizdevumus līdz 5 000 000 euro.

Stratēģijas īstenošanas periodā plānots rosināt virkni aizdevumu programmu uzlabojumus, kas ir vērsti uz programmu īstenošanas vienkāršošanu un valsts atbalsta programmu savstarpēju harmonizāciju.

[...]

Stratēģijas periodā plānots iniciēt virkni programmu uzlabojumus, piemēram, paplašināt darbības jomas MVU izaugsmes aizdevumiem un samazināt programmas nozaru ierobežojumus; arī paralēlo aizdevumu programmu ietvaros ir plānots samazināt programmas nozaru ierobežojumus, kā arī vienkāršot pamatsummas atmaksas nosacījumus, aizdevuma daļas atmaksu pielāgojot atbilstoši katra projekta specifikai un naudas plūsmai, neatkarīgi no komercbankas piemērotā tā saucamā labvēlības perioda, veicinot atbalsta sniegšanu augstāka riska projektiem, kuriem plānota saspringtāka naudas plūsma pirmajos gados pēc veiktās investīcijas.

Pēc Ekonomikas ministrijas iniciatīvas un piešķirtā finansējuma tiks izvērtēta iespēja esošā ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros īstenot pilotprojektu inovatīvo iekārtu un tehnoloģiju attīstību programmai, kuras nosacījumi ietvertu aizdevuma pamatsummas daļēju atmaksu.

ALTUM turpinās uzlabot nosacījumus aizdevumiem inovatīviem projektiem, t.sk. izvērtējot aizdevumu bez nodrošinājuma, bet ar personīgo galvojumu, potenciālā saņēmēju loka paplašināšanu. Šāda aizdevuma summa nepārsniegtu 150 tūkst. euro esošās Starptautiskās ietvaros un piesaistot Eiropas investīciju fonda garantijas noslēgto līgumu ietvaros (EaSI, COSME).

4.5.5. Energoefektivitātes fonds

Lai atbalstītu iniciatīvas energoefektivitātes jomā, atbilstoši Energoefektivitātes likumam¹⁸ ALTUM ir izveidots Valsts energoefektivitātes fonds. Šī fonda finanšu avots noteikts Energoefektivitātes likumā, kura iemaksas fondā nodrošinās Ekonomikas ministrija. Fonda apmēram sasniedzot pietiekamu apjomu, sadarbībā ar Ekonomikas ministriju fonda līdzekļus plānots izmantot valsts atbalsta programmu īstenošanai, obligātā enerģijas galapatēriņa mērķa sasniegšanai, kā arī sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumiem energoefektivitātes jomā.

4.5.6. Latvijas Zemes fonds

ALTUM turpinās veikt Latvijas Zemes fonda pārvaldi, nodrošinot likumā definētos uzdevumus, iegādājoties, pārdodot, nomājot un apsaimniekojot lauksaimniecībā izmantojamo zemi.

Līdz ar grozījumu spēkā stāšanās likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" ar 2017.gada 1.jūliju veiksmīgi tika uzsākta lauksaimniecībā izmantojamās zemes reversā noma, proti, zemes iegāde ar nomas un atpakaļpirkuma tiesībām. Reversās nomas darījumiem plānots stabils pieaugums, vienlaikus apzinoties, ka apjomus var ietekmēt situācija lauksaimniecības nozarē.

Laika posmā no 2019.gada sākuma līdz 2021.gada beigām plānots trīskāršot uz 2018.gada beigām sasniegto (7818 ha un 21,71 miljonus euro) Latvijas Zemes fonda portfeli.

ALTUM plāno aktivizēt pirkuma darījumu veikšanu, tai skaitā palielināt lielu darījumu apjomu.

Lai palielinātu Latvijas Zemes fonda īpašuma portfeļa vērtību, plānots paplašināt īpašumā esošo zemes gabalu kopšanas, meliorācijas un konsolidācijas darbību.

[...]

¹⁸ <https://likumi.lv/doc.php?id=280932>

4.5.7. Granti

Kopumā ALTUM strādā ar finanšu instrumentiem, kam multiplikatora efekts uz Latvijas tautsaimniecību ir būtiski lielāks kā nefinanšu instrumentiem – grantiem. Grantu izsniegšana un apkalpošana ir neraksturīga funkcija ALTUM kā finanšu institūcijai, kas darbojas uz komercsabiedrības principiem. Vēsturiski granti ir attiecināti uz divām sociāli jūtīgām jomām – daudzdzīvokļu māju siltināšana iedzīvotājiem un sociālā uzņēmējdarbība. ALTUM grantu ieviešanu veic projektu formā, kas nozīmē, ka grantu attiecināmās izmaksas, kā piemēram, tiešās personāla izmaksas vai citas izmaksas, kas rodas projekta īstenošanas periodā, ilgtermiņa griezumā ir pārejoša rakstura izmaksas.

ALTUM plāno saglabāt fokusu uz atbalsta sniegšanu finanšu instrumentu veidā, neieviešot jaunas grantu programmas.

[...]

4.5.8. Jaunie projekti

Trīs jūras valstu fonda izveide

ALTUM, kopā ar virkni citām Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu institūcijām, plāno piedalīties Trīs jūru valstu iniciatīvā, kuras ietvaros paredzēts finansēt starpvalstu nozīmes infrastruktūras projektus.

Paredzēts izveidot investīciju fondu "**Three Seas Fund**", kurā provizorisks ALTUM ieguldījums varētu būt 20 milj. euro. Ar fonda palīdzību plānots finansēt Latvijai stratēģiski nozīmīgus infrastruktūras projektus, kuri ir būtiski attiecīgā reģiona ekonomiskās izaugsmes nodrošināšanai. Sadarbības ietvaros īpašu uzmanību plānots pievērst privātā kapitāla piesaistei pēc publiskās privātās partnerības modeļa principiem. Iniciatīvas īstenošanai tiks izvērtēta iespēja sadarbībai ar starptautisku finanšu institūciju, tajā skaitā nepieciešamā finansējuma piesaistē.

Šīs iniciatīvas realizēšana papildus dos iespēju ALTUM attīstīt arī vietējās nozīmes infrastruktūras projektu finansēšanu, kā arī atbalstīt ALTUM finansējuma pieejamību ar attiecīgo infrastruktūras izmantošanu saistītajiem uzņēmumiem.

Eksporta kredīta aģentūras izveide

Saņemot akcionāra saskaņojumu, **plānots uzsākt eksporta kredītu aģentūras izveidi**, izvērtējot starptautiskas institūcijas piesaisti tās izveidē.

Eksportējošo uzņēmumu atbalstam Eiropas Savienības valstīs veido eksporta kredīta aģentūras, kuras nodarbojas ar pilna spektra tirdzniecības darījumu apdrošināšanu. Esošie ALTUM eksporta atbalsta produkti piemērojami salīdzinoši ļoti šauram uzņēmumu un darījumu lokam - pārsvarā tie ir darījumi uz trešajām valstīm, savukārt, uz ES valstīm - tikai MVU ar kopējo gada eksporta apgrozījumu ne lielāku par 2 milj. euro.

Saskatāmi vairāki eksporta kredīta aģentūras izveidošanas ieguvumi, piemēram:

- 1) iespēja tirgū nodrošināt apdrošināšanas pakalpojumu pieejamību plašākai uzņēmēju auditorijai, tostarp lielai daļai eksportētāju, gadījumos, kad privātie tirgus spēlētāji aizieņ no tirgus vai būtiski samazina savus apdrošināšanas limitus;
- 2) finansiālā patstāvība (ieņēmumi no "tirgus risku" apdrošināšanas darījumiem nosegs "netirgus risku" darījumus, kuriem šobrīd paredzēts publiskais finansējums);
- 3) iespēja pārapsūtināt "tirgus riskus" (darījumus, kas slēgti ārpus tā saucamajām trešajām valstīm);
- 4) ievērojama eksporta darījumu risku samazināšana.

4.5.9. Finanšu instrumenti bez valsts atbalsta elementa

Izstrādājot un pilnveidojot aizdevumu un garantiju nosacījumus, ALTUM izvērtēs finanšu instrumentu ieviešanas alternatīvas, piesaistot starptautisku finanšu institūciju finansējumu, piemēram, EIB, ERAB, CEB vai NIB aizdevumus, savukārt garantijām un pretgarantijām izmantojot, piemēram, EIF COSME vai EaSI piedāvājumu.

Augstāka riska nozarēm, valsts atbalsta apvienošanas un citos gadījumos, ALTUM izvērtēs šāda riska piecenojuma iekļaušanu produkta likmē, nodrošinot produkta cenu virs drošās zonas prēmijas likmes (*safe harbour*) un sniedzot finanšu instrumentus bez valsts atbalsta elementa tīgus nepilnību ietvaros.

4.5.10. Darbības optimizācija

Lai gan struktūrfondu līdzekļu, kas šobrīd ir ievērojama daļa no ALTUM resursiem, izsniegšana, uzraudzība, apkalpošana un atskaišu sniegšana rada ievērojamu administratīvo slogu, ALTUM plāno optimizēt virkni procesus, kas attiecas ne vien uz iekšējo uzņēmuma darbību, bet arī sadarbību ar klientiem un partneriem.

2018.gadā ir uzskāta un, plānots, tiks turpināta aizdevumu pieteikumu izskatīšanas, lēmumu pieņemšanas un darījuma dokumentu sagatavošanas procesa efektivizācija. Vienlaikus ALTUM samazina tādu no klientiem pieprasāmo dokumentu un informācijas apjomu, kur dati iegūstami no publiskajiem reģistriem.

4.5.11. Riska kapitāla fondu pārraudzības pilnveidošana

Uzsākot ceturtais paudzes riska kapitāla investīciju veikšanu, ALTUM īpašu vērību pievērsīs šo līdzekļu izlietojuma uzraudzībai (investīciju atbilstība programmas noteikumi, monitorings, interešu konflikta situācijas nepieļaušana u.c.).

Vienlaikus sabiedrība ALTUM veiks īpašu uzraudzību riska kapitāla fondu otrās un trešās paudzes akciju atsavināšanas darījumiem, pieprasot fonda vadības kompānijām kvalitatīvu akciju atsavināšanas darījumu sagatavošanu un iespējami augstākus ienākumus no darījumiem.

4.5.12. Klientu apkalpošanas uzlabošana

Tiks palielināta sadarbība ar klientiem elektroniskā vidē, noteiktos posmos paredzot dokumentu iesniegšanu tikai neklātienē. Darbs pie klientu pieteikumu saņemšanas elektroniski jau uzsākts 2018.gadā.

Lai uzlabotu iekšējo procesu un klientu apkalpošanas efektivitāti un lietderību, 2018. gadā uzsākta un, plānots, tiks turpināts darbs pie jaunas aizdevumu procesu izstrādes.

Pirmajā posmā paredzēts:

- pārskatīt un samazināt klientiem iesniedzamo dokumentu skaitu;
- standartizēt pieejas un instrumentu pielietošanas kredītpieteikumu analīzes procesā;
- pieteikumu saņemšanas, izvērtēšanas un dokumentu sagatavošanas procesos izmantot jaunu informācijas sistēmu, paaugstinot procesu automatizāciju un samazinot manuālu darbību apjomu līdz minimumam;
- noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas kontrolei un uzraudzībai izmantot a jauninātu procesa atbalstošu programmatūru centralizēti.

Nākošā posma atfīstības iespējas paredz:

- klientu datu iegūšanu no ārējiem datu avotiem, nodrošinot to automatisku importēšanu uz ALTUM IT sistēmām,
- jaunas IS platformas ieviešanu citu produktu pieteikumu procesa uzlabošanai;
- standartizētas un precīzas procesu piemērošanas metodes izmantošanu;
- jaunas IS kā pārskata avotu lēmumu pieņemšanas atbalsfīšanai ieviešana.

4.5.13. Klientu apkalpošanas tīkls

Plānots pilnībā ieviest un nostiprināt attālinātās klientu apkalpošanas instrumentu pielietošanu, īpaši biznesa uzsācēju un mazo projektu klientu auditorijās, atbrīvojot darījumu vadītāju laiku lielāku, sarežģītāku projektu apkalpošanai.

Paredzēts pilnveidot iekšējā kreditēšanas procesa posmus, kas attiecas uz projekta izvērtēšanu un lēmuma pieņemšanu, tādā veidā samazinot projekta izvērtēšanas termiņus un palielinot procesa efektivitāti.

Tīks turpināts celt darbinieku kompetenci valsts atbalsta programmu kompleksa piedāvājuma sagatavošanā konkrētiem klientu segmentiem, kā arī kompetenci vēl precīzākā iesniegto projektu risku novērtēšanā.

Plānots attīstīt sadarbības partneru tīklu, veidojot kopīgus piedāvājumus un paplašinot iespēju interesentiem iegūt informāciju par valsts atbalsta programmu nosacījumiem.

Tīks izvērtēta un pēc iespējas nodrošināta ALTUM klātbūtne un/vai informācijas pieejamība Valsts un pašvaldību vienotos klientu apkalpošanas centros.

4.5.14. IT pārvaldība

2018.gadā ALTUM veiksmīgi integrēja jauno darījumu atbalsta un uzskaites sistēmu, ko jaunajā stratēģijas periodā plānots pilnveidot un piemērot aktuālajiem darījumu procesiem.

ALTUM kā valsts finanšu institūcijas viena no augstākajām prioritātēm noteikta datu apstrādes drošība, izmaksu sabalansētība un elektroniskās vides darba procesu organizēšanas pilnveidošana.

ALTUM turpinās IT procesu optimizāciju un darbību automatizāciju. Plānots samazināt datu glabāšanas izmaksas, infrastruktūras uzturēšanas un sistēmas lietošanas apjomus, pakāpeniski pārtraucot ekspluatēt vēsturiski pārņemtās sistēmas un arhivēt tajās esošos datus, nodrošinot glabāšanu atbilstoši normatīvajam regulējumam.

ALTUM samazinās nepieciešamo sistēmu skaitu, tās aizstājot ar mūsdienīgākiem risinājumiem, kas atbilst šodienas biznesa un procesu vajadzībām.

Nozīmīgākās plānotās aktivitātes:

- dokumentu vadības sistēmas nomaiņa;
- ALTUM klientiem pieejamās attālināto darījumu sistēmas internetā mans.altum funkcionalitātes paplašināšana;
- jaunas aizdevumu apkalpošanas sistēmas izstrāde;
- jaunas IT procesu un zināšanu pārvaldības sistēmas ieviešana, IT drošības personāla apmācības un treniņi, lietotāju IT drošības apmācības, neatkarīgu WEB pakalpojumu neaizsargātības testu veikšana, neatkarīgu iekšējā perimetra iekļūšanas testu veikšana;
- esošo IT drošības sistēmu modernizācija un uzturēšana;
- jaunu IT drošības sistēmu elementu ieviešana - drošības informācijas un notikumu pārvaldības sistēmas ieviešana un ārpakalpojumu drošības operāciju centra pakalpojuma iegāde, nestrukturētas informācijas pārvaldības risinājuma ieviešana, augsta riska lietotāju uzraudzības sistēmas ieviešana;
- kibernetizāciju novēršanas pasākumu plāna īstenošana;

- klientu pieteikumu reģistrācija tiešsaistē un IT infrastruktūras jaunu elementu ieviešana klientu apkalpošanas uzlabošanai un iekšējo darbības procesu automatizācijai, izmantojot digitalizēto sagatavošanu un datu transportēšanas iespējas;
- inovatīva izsoles portāla izveide Latvijas Zemes fonda pakalpojumiem;
- DME programmas ietvaros maksājumu pieprasījumu automatizētas pārbaudes izveide.

4.5.15. Mārketings un komunikācija

ALTUM plāno fokusēties uz uzņēmuma un sniegto pakalpojumu vispārējo atpazīstamību, kas sasniedz jau 55% uzņēmēju vidū, kā arī mērķētu komunikāciju produktu specifiskām auditorijām.

- Atpazīstamības veicināšanai kā galvenās sviras tiks izmantotas sabiedriskās attiecības, sociālo tīklu komunikācija un satura mārketings digitālajos kanālos;
- Sadarbība ar profesionālajām auditorijām un partneru tīkliem, kas tiek realizēta apmācību, konferenču un forumu formātā;
- Sabiedriskās attiecības un komunikācija sociālajos tīklos;
- Klientu pieredzes stāsti līdz šim guvuši plašu atsaucību sociālajos tīklos;
- ALTUM mājas lapas atfīstīšana kā produktu izplatīšanas un klientu iesaistes platforma. Mērķis ir nodrošināt auditorijai viegli pieejamu informāciju un pilnīgu skaidrību par veicamajiem soļiem, lai pieteiktos un izmantotu valsts pakalpojumu priekšrocības.

4.5.16. Personāla vadības galvenās prioritātes

ALTUM reģionālajos centros tiek nodarbināti 20%, centrāles struktūrvienībās - 80% darbinieku. 88% Altum darbinieku ir augstākā izglītība, 12% darbinieku – vidējā vai nepabeigta augstākā izglītība.

Jaunajā stratēģijas periodā tiek izvirzītas šādas prioritātes personāla politikā:

1) stratēģiskajiem mērķiem atbilstošs personāls:

Personāla kvalitatīva un kvantitatīva sastāva nodrošināšana un saglabāšana, veicinot efektīvu resursu izmantošanu un sekmējot darbinieku profesionalitāti, atbildību, lojalitāti un iniciatīvu, nepārsniedzot brīvprātīgi aizgājušo darbinieku mainību 10% gadā.

2) darbinieku motivēšana mērķu sasniegšanai:

Jauna Darba kopīguma izstrāde un sadarbībā ar darbinieku pilnvarotajiem pārstāvjiem darbinieku motivācijas un novērtēšanas sistēmas pilnveidošana. Taisnīga un konkurētspējīga atalgojuma un sociālo garantiju nodrošināšana, darba samaksas līmeni pielīdzinot Latvijas finanšu sektorā darbojošos konkurētspējīgu uzņēmumu un kopējā privātā sektora organizāciju atalgojuma līmenim.

3) personāla kompetenču atfīstīšana:

Nepārtrauktu prasmju un zināšanu atfīstības nodrošināšana, lai palielinātu darbinieku ieguldījumu ALTUM mērķu sasniegšanā un sniegtu darbiniekiem iespēju celt savu kvalifikāciju un realizēt profesionālu izaugsmi, nodrošinot saskaņā ar ALTUM darbības prioritātēm un nepieciešamo kompetenču atfīstību vismaz 60% apmācīto darbinieku skaitu gadā.

4) saliedēta komanda:

AS "Atfīstības finanšu institūcija Altum"
Vidēja termiņa darbības stratēģija 2019.-2021.

Komandas saliedēšanas pasākumu nodrošināšana. Pozitīvas gaisotnes veidošana. Iekšējās komunikācijas pilnveidošana, tostarp, izmantojot *workplace* platformas izmantošanu iekšējai komunikācijai.

5) sakārtota un veselībai saudzīga, droša darba vide:

Tehniskā nodrošinājuma un materiālu iegāde atbilstoši darba aizsardzības normām un mūsdienīgām darba vides prasībām. Darbinieku iesaiste veselības veicināšanas pasākumos.

4.5.17. Saistību piedziņas un restrukturizācijas pilnveidošana

Kopš 2016.gada sākuma problemātisko akfīvu akfīvais portfelis ir samazinājies no 49,6 miljoniem euro līdz 26 miljoniem. ALTUM ir ievērojami samazināti arī ar piedziņu saistītie izdevumi no vidēji 450 000 euro gadā līdz 282 000 euro 2018.gadā.

Turpmāk plānots papildus veikt preventīvus pasākumus, nodrošinot kavēto aizdevumu (līdz 30 dienām) skaita apjoma samazināšanu, kā arī lielāku iesaisti sākotnēji radušos problēmjaudājumu risināšanā garantiju produktiem sadarbībā ar kredītiestādēm un līzīngā kompānijām, jo īpaši attīstot sadarbību ar ārvalstu partneriem eksporta kredītu garantiju atgūšanā.

Savlaicīgi restrukturizācijas procesu risinājumi, tostarp sadarbībā ar citiem finansētājiem (piemēram, ALTUM izsniegtajām garantijām).

Piedziņas procesu plānošana un analīze ALTUM sniegto finanšu instrumentu griezumā.

Ārpalpojumu samazināšana piedziņas procesu realizēšanai, samazinot ar piedziņas jautājumiem saistītos izdevumus.

Veiksmīgas saistību piedziņas un restrukturizācijas nodrošināšanai atsevišķos izņēmuma gadījumos veikt iekļāto īpašumu pārņemšanu, saglabājot minimālus resursus īpašuma pārvaldībai un sekmīgai atsavināšanai.

5. PIESAISTĪTAIS FINANSĒJUMS

Valsts atbalsta programmu realizācijas nodrošināšanai nepieciešamos resursus, papildus šiem mērķiem izmantotajam pašu kapitālam, ALTUM piesaista gan no Eiropas struktūrfondu un valsts budžeta līdzekļiem, gan izmantojot atmaksātos Publiskā finansējuma līdzekļus. Tāpat finansējums tiek piesaisīts aizņēmoties gan Valsts kasē, gan starptautiskās finanšu institūcijās (esoši aizdevumi no EIB), kā arī finanšu tirgos (emitējot obligācijas).

Šādi tiek nodrošināta finansējuma avotu diversifikācija, kas samazina atkarību no kāda konkrēta avota.

Aizņemto resursu termiņstruktūra tiek pieskaņota ALTUM izveidoto portfeļu termiņstruktūrai. Aizņemšanās termiņi ir 5 – 20 gadi un garāki.

Izvērtējot resursu avotu, tiek vērtēts, vai to izmantošana paredz apgrūtināt ALTUM aktīvus. Aktīvu apgrūtināšana tiek akceptēta tikai izņēmuma gadījumos. Arī valsts galvojuma nodrošināšana finansējuma piesaistei tiek pieprasīta, tikai izņēmuma gadījumos.

Vienlaikus, lai nodrošinātu komersantus, kuriem ir nepietiekams nodrošinājums, piekļuvei finanšu resursiem, risku segumam tiek piesaisītas starptautisko institūciju pārgarantijas.

Stratēģijas realizācijas periodā (2019 -2021) plānots palielināt programmu realizācijas finansējumu palielināt, nepalielinot šim mērķim izmantoto pašu kapitālu.

Pieaugums plānots gan turpinot apgūt 2014 -2020 plānošanas perioda Eiropas struktūrfondu un valsts budžeta līdzekļus, gan iepriekšējo plānošanas periodu (2004-2006 un 2007-2013) atmaksāto Publisko finansējumu, kā arī palielinot aizņēmumu apjomu.

2019.gadā plānots sagatavot emisijas prospektu obligāciju emisijai apjomā līdz 70 miljoni euro. Obligāciju emisijas, šī prospekta ietvaros, plānotas sākot ar 2019.gadu, [...]. Piesaisītos līdzekļus plānots izmantot ALTUM realizēto atbalsta programmu finansēšanai, cita starpā Latvijas Zemes fonda darbības finansēšanai.

6. PEĻNAS VAI ZAUDĒJUMU APRĒKINS, BILANCE UN NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

Peļņas un zaudējumu aprēķins¹⁹ (tūkst.)

Posteņi		2016*	2017*	2018	2019	2020	2021
1.	Procentu ieņēmumi	12 584	11 950	12 049	[...]	[...]	[...]
2.	Procentu izdevumi	(1 604)	(819)	(778)	[...]	[...]	[...]
A	Tīrie procentu ieņēmumi (1. + 2.)	10 980	11 131	11 271	[...]	[...]	[...]
3.	Ieņēmumi no komisijas	446	484	449	[...]	[...]	[...]
4.	Izmaksātā komisija	(299)	(256)	(156)	[...]	[...]	[...]
B	Tīrie komisijas ieņēmumi (3. + 4.)	147	228	293	[...]	[...]	[...]
5.	Ieņēmumi no telpu nomas	195	136	36	[...]	[...]	[...]
6.	Valūtas kursu svārstības, v/p pārvērtēšana, neto	(203)	(191)	124	[...]	[...]	[...]
7.	Programmu apkalpošanas ieņēmumi	2 324	2 992	1 594	[...]	[...]	[...]
	t.sk. par grantu apkalpošanu	98	664	836	[...]	[...]	[...]
8.	Zemes fonda apkalpošana	41	295	537	[...]	[...]	[...]
9.	Dažādi ieņēmumi	2 118	4 210	1 017	[...]	[...]	[...]
10.	Dažādi izdevumi	(226)	(193)	(324)	[...]	[...]	[...]
C	Dažādi ieņēmumi un izdevumi(5. : 10.)	4 249	7 248	2 984	[...]	[...]	[...]
D	Parastās darbības ieņēmumi (A+B+C)	15 376	18 607	14 548	[...]	[...]	[...]
11.	Personāla attīstības izdevumi	(243)	(247)	(286)	[...]	[...]	[...]
12.	Personāla izmaksas	(6 492)	(6 460)	(7 059)	[...]	[...]	[...]
13.	Telpu un tehnikas ekspluatācijas izdevumi	(859)	(843)	(890)	[...]	[...]	[...]
14.	Informācijas un sakaru sistēmu izdevumi	(1 086)	(943)	(674)	[...]	[...]	[...]
15.	Komunikācijas un sadarbības veidošanas izdevumi	(495)	(495)	(291)	[...]	[...]	[...]
16.	Audīta, konsultāciju un juridiskie pakalp.	(388)	(474)	(398)	[...]	[...]	[...]
17.	Citi izdevumi	(1 523)	(503)	(174)	[...]	[...]	[...]
E	Parastās darbības izdevumi (11. : 17.)	(11 087)	(9 966)	(9 771)	[...]	[...]	[...]
	T.sk. Personāla izmaksas grantu apkalpošanai	(89)	(568)	(742)	[...]	[...]	[...]
	Pārējās administratīvās izmaksas grantu apkalpošanai	(8)	(96)	(94)	[...]	[...]	[...]
18.	Uzkrājumi kredītportfelim un citiem kredītriska aktīviem	464	(2 001)	365	[...]	[...]	[...]
19.	Pamatīdzekļu amortizācija un vērtības samazinājums	(529)	(417)	(562)	[...]	[...]	[...]
20.	Nodokļu maksājumi	(199)	(214)	(117)	[...]	[...]	[...]
F	Peļņa /(zaudējumi) pirms nodokļiem	4 025	6 009	4 462	[...]	[...]	[...]
21.	Uzņēmuma ienākuma nodoklis	-	(125)	-	[...]	[...]	[...]
G	Peļņa / (zaudējumi) pēc nodokļiem	4 025*	5 884*	4 462	[...]	[...]	[...]

* Revidētā gada pārskata dati (nekorģēti).

¹⁹ Ietverti ALTUM aprēķini, ņemot vērā ieguldījumus riska kapitāla fondos.

Bilance (tūkst.)

Aktīvi		2016*	2017*	2018	2019	2020	2021
1.	Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	89 408	109 594	136 646	[...]	[...]	[...]
2.	Kredītportfelis, neto	201 250	192 147	197 474	[...]	[...]	[...]
3.	Ieguldījumi riska kapitāla fondos, neto	56 722	49 108	51 732	[...]	[...]	[...]
4.	Finanšu ieguldījumi	65 825	62 203	50 855	[...]	[...]	[...]
5.	Ieguldījuma īpašumi	15 245	10 808	14 794	[...]	[...]	[...]
6.	Pamatīdzekļi un nemateriālie aktīvi	3 675	4 599	5 575	[...]	[...]	[...]
7.	Citi aktīvi kopā	5 242	16 539	36 462	[...]	[...]	[...]
8.	Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	2 060	2 256	2 072	[...]	[...]	[...]
Kopā aktīvi		439 427	447 254	495 610	[...]	[...]	[...]

Pasīvi		2016*	2017*	2018	2019	2020	2021
1.	Mērķa finansējums programmu realizācijai	204 383	208 442	243 257	[...]	[...]	[...]
	t.sk. riska segums	62 532	60 060	66 010	[...]	[...]	[...]
2.	Citas saistības	5 137	3 613	2 656	[...]	[...]	[...]
3.	Nākamo periodu ienākumi un uzkrātie izdevumi	1 975	2 377	3 011	[...]	[...]	[...]
4.	Uzkrājumi parādiem un saistībām	16 864	14 531	25 364	[...]	[...]	[...]
5.	Kapitāls un rezerves	211 068	218 291	221 322	[...]	[...]	[...]
	t.sk. Rezerves kapitāls riska segumam	7 195	9 695	11 807	[...]	[...]	[...]
Kopā pasīvi		439 427	447 254	495 610	[...]	[...]	[...]

* Revidētā gada pārskata dati (nekorģēti).

Naudas plūsma (tūkst.)

	2016*	2017*	2018	2019	2020	2021
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	43 716	84 408	109 597	[...]	[...]	[...]
Kredītportfelis	(2 042)	7 148	(8 277)	[...]	[...]	[...]
Aizdevumu palielinājums	(54 780)	(49 187)	(68 019)	[...]	[...]	[...]
Aizdevumu samazinājums	52 738	56 335	59 742	[...]	[...]	[...]
Ieguldījumi riska kapitāla fondos	(20 887)	(498)	(2 587)	[...]	[...]	[...]
Veiktie ieguldījumi	(23 159)	(3 998)	(4 015)	[...]	[...]	[...]
Ieguldījumi riska kapitāla fondos	(19 679)	(2 196)	-	[...]	[...]	[...]
Ieguldījumi Baltic Innovation Fund	(3 480)	(1 802)	(2 825)	[...]	[...]	[...]
Ieguldījumi FoF RKF	-	-	(1 189)	[...]	[...]	[...]
Atmaksātie ieguldījumi	2 272	3 500	1 428	[...]	[...]	[...]
Finanšu ieguldījumu izmaiņas	24 420	10 115	11 348	[...]	[...]	[...]
Ieguldījuma īpašumu izmaiņas	(3 615)	(5 818)	(3 986)	[...]	[...]	[...]
Mērķa finansējuma izmaiņas	4 787	19 799	34 815	[...]	[...]	[...]
Pamatīdzekļu un nemateriālo aktīvu iegāde	(777)	(1 342)	(1 775)	[...]	[...]	[...]
PZA ietekme uz naudas plūsmu	4 025	5 884	4 660	[...]	[...]	[...]
Izmaksātās garantijas (no Altum resursiem)	(470)	(3 293)	(1 044)	[...]	[...]	[...]
Iemaksāts Rezerves kapitālā (ne no Altum resursiem)	5 560	2 500	2 112	[...]	[...]	[...]
Citas nespēcīgas ietekmes	29 691	(9 309)	(8 218)	[...]	[...]	[...]
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi gada beigās	84 408	109 594	136 646	[...]	[...]	[...]

* Revidētā gada pārskata dati (nekorģēti).

7. GALVENIE DARBĪBAS RĀDĪTĀJI²⁰

Zemāk norādītie galvenie darbības rādītāji (GDR) palīdzēs izsekot ALTUM virzībai uz konkrēti izvirzītajiem mērķiem, kas norādīti stratēģijā.

GDR fokusēti uz:

- jaunu valsts atbalsta programmu uzsākšanu, neradot ALTUM finanšu zaudējumus, tostarp, nodrošinot to segumu
- stingru finanšu un risku vadības disciplīnu
- izcilu klientu apkalpošanu un sadarbību
- augstu korporatīvās pārvaldības kultūru.

Kapitāla atdeves rādītāju ietekmē augsts pašu kapitāla īpatsvars ALTUM resursu struktūrā.

Līdzšinējie faktiskie / prognozētie rādītāji		2016	2017	2018	2019	2020	2021
NEFINANŠU MĒRĶI	Jauno darījumu apjomi M EUR (bez grantiem)	137	123	159	[...]	[...]	[...]
	Bruto portfeļi uz gada beigām M EUR (bez grantiem)	423	443	528	[...]	[...]	[...]
	Moody's piešķirtais kredītreitings	Nav	Baa1	Baa1	[...]	[...]	[...]
	ALTUM jauno darījumu iniciētais ieguldījums tautsaimniecībā gadā M EUR	360	371	460	[...]	[...]	[...]
	Valsts atbalsta programmu apjoms uz 1 darbinieku M EUR (bez grantiem)	2.1	2.1	2.7	[...]	[...]	[...]
	Darbinieku mainība Apmācīto darbinieku skaits gadā	6.7% 48%	3.8% 63%	6.1% 86%	<[...]% >[...]%	<[...]% >[...]%	<[...]% >[...]%
FINANŠU MĒRĶI	Kapitāla atdeve ROE %	1.95%	3.15%	2.03%	>=[...]%	>=[...]%	>=[...]%
	Peļņa vai zaudējumi tūkst. EUR	4 025	6 791	4 462	[...]	[...]	[...]
	Pašu kapitāls (gada beigās) milj. EUR	211 765	219 895	221 323	[...]	[...]	[...]
	Izdevumu/ieņēmumu attiecība %	78%	55%	75%	<=[...]%	<=[...]%	<=[...]%
	6 mēnešu likviditātes rādītājs %	449%	482%	227%	>=[...]%	>=[...]%	>=[...]%
	Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR)/Kopējie pārvaldītie akcīvi (KPA),%	36%	35%	32%	>=[...]%	>=[...]%	>=[...]%

Nefinanšu mērķu galvenie darbības rādītāji

Stratēģijā noteikts nozīmīgs jauno darījumu apjomu mērķa rādītāju pieaugums, vidēji par [...] % gadā, turpinot ALTUM izaugsmi un īstenojot galveno darbības mērķi - uzlabot uzņēmumiem un mājsaimniecībām finanšu pieejamību jomās, kuras valsts ir izvirzījusi kā svarīgas un atbalstāmas.

ALTUM finanšu instrumentu bruto portfeļu pieaugums plānots vidēji [...] % gadā, nodrošinot 2021.gada beigās apjomu [...] milj. EUR apmērā.

Lai valsts atbalsta programmu īstenošanai nodrošinātu efektīvu līdzekļu piesaisti finanšu tirgos, ALTUM nepieciešams uzturēt investīciju līmeņa kredītreitingu, kas nav būtiski zemāks par Latvijas valstij piešķirto.

ALTUM jauno darījumu iniciētais ieguldījums tautsaimniecībā raksturo plānoto ALTUM ietekmes pieaugumu uz tautsaimniecības attīstību, sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanu atbalstāmās jomās.

²⁰ Ietverti ALTUM darbības rādītāji, ņemot vērā ieguldījumus riska kapitāla fondos.

ALTUM stratēģijas ietvaros plānots ievērojams darbības apjoma pieaugums, nodrošot darbības efektivitātes palielināšanu un sasniedzot nefinanšu mērķos norādītos valsts atbalsta programmu apjomus uz vienu darbinieku.

ALTUM darbības efektivitāte nodrošināma ar augsti kvalificētiem un lojāliem darbiniekiem, nepārtraukti pilnveidojot to kompetenci un radot sakārtotu darba vidi, kas rezultējas ar zemu darbinieku mainību.

Finanšu mērķu galvenie darbības rādītāji

ALTUM ir relatīvi liels pašu kapitāla īpatsvars. Pašu kapitālā tiek ieskaitīti līdzekļi, kas paredzēti atsevišķu programmu realizēšanai. Stratēģijas īstenošanas periodā Kapitāla atdeves (ROE) rādītāju plānots saglabāt virs [...]%.
ALTUM prognozētā peļņa tiek aprēķināta, ņemot vērā apstiprinātos valsts atbalsta programmu nosacījumus, tostarp plānotos programmu finanšu rezultātus.

Finanšu mērķa rādītājs "Pašu kapitāls" pārskata gada beigās plānots ar pozitīvu dinamiku.

Lai nodrošinātu ALTUM finanšu efektivitāti, izdevumu attiecībai pret ieņēmumiem nebūtu jāpārsniedz [...]%.
ALTUM 6 mēnešu likviditātes rādītājs noteikts atbilstoši Risku vadības stratēģijā norādītajam likviditātes riska līmenim.

Lai nodrošinātu ALTUM pašu kapitāla lieluma atbilstību no darbības apjoma izrietošajiem riskiem, noteikts kapitāla pietiekamību raksturojošs rādītājs - Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR) pret Kopējiem pārvaldītajiem aktīviem (KPA), kuram jābūt vismaz 20% apmērā.

Rādītāju definīcijas

Izdevumu un ieņēmumu attiecība (IIA)	Izdevumu un ieņēmumu attiecība (IIA) tiek aprēķināta, Personāla izmaksu, Administratīvo izdevumu un Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu nolietojuma izdevumu summu dalot ar Pamatdarbības ienākumiem pirms pamatdarbības izdevumiem, kas atspoguļoti ienākumu pārskatā. IIA ir pamatdarbības efektivitātes rādītājs.
Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR)/Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA)	Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR) tiek aprēķināts, no "Kopā kapitāls" atskaitot Pārdošanai pieejamo ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi. Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA) iekļauj ALTUM kopējos aktīvus, pieskaitot ārpusbilancē uzskaitīto garantiju apjomu, ņemot vērā uzkrājumus garantijām, no kura atņemti Nākamo periodu izdevumi, Uzkrātie ieņēmumi, Pamatlīdzekļi, Nemateriālie aktīvi, Pārējie aktīvi un Pārdošanai pieejamie aktīvi. Abu rādītāju (KBPR, KPA) aprēķinā izmantotie posteņi atspoguļoti ALTUM Finanšu pārskatos: Pārskatā par finanšu stāvokli un Kapitāla uz rezervju izmaiņu pārskatā, pielikumos – Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības un Uzkrājumi. KBPR/KPA tiek izmantots, lai novērtētu ALTUM kapitāla pietiekamību.
6 mēnešu likviditātes rādītājs	Likviditātes rādītājs 180 dienām tiek aprēķināts, prasību pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi ar termiņu līdz 1 mēnesim un ieguldījumu vērtspapīru – pieejami pārdošanai summu dalot ar Kopējo saistību ar maksājuma termiņu līdz 6 mēnešiem un Kopējo finansiālo saistību ar maksājuma termiņu līdz 6 mēnešiem (ārpusbilances posteņi) summu. Likviditātes rādītāja 180 dienas aprēķinam nepieciešamie dati ir atspoguļoti ALTUM Finanšu pārskatos: Pārskatā par finanšu stāvokli un sekojošos pielikumos – Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības un Aktīvu un saistību sadalījums pēc to atlikušā atmaksas un dzēšanas termiņa. Likviditātes rādītājs 180 dienas atspoguļo ALTUM spēju ievērot savas saistības noteiktā termiņā ar pašreiz pieejamiem likvidajiem aktīviem.
ALTUM jauno darījumu iniciētais ieguldījums tautsaimniecībā	ALTUM jauno darījumu iniciētais ieguldījums tautsaimniecībā tiek aprēķināts, pie ALTUM ieguldītā finansējuma, pieskaitot finansējumu, ko ir ieguldījis privātais līdzfinansētājs un projekta īstenotājs, kas no ALTUM finansējuma vidēji aizdevumiem ir līdz pat 50 procentiem, garantijām un riska kapitālam līdz pat 70 procentiem (izņemot mājokļu aizdevumu garantijas programmas pirmajai iemaksai, kur šis koeficients ir 79,5 procenti).

[...]

ALTUM stratēģija ir balstīta uz šādiem pieņēmumiem, kuriem būtiski mainoties, stratēģijā veicamas izmaiņas:

- 1) ALTUM izsniegtajām garantijām tiek nodrošināts valsts pārgalvojums.
- 2) Valsts atbalsta programmu ietvaros saņemtais publiskais finansējums riska segumam un programmu pārvaldības izmaksu kompensēšanai tiks uzskatīts kā riska seguma rezerve ALTUM ilgtermiņa saistībās.
- 3) Eiropas Reģionālās atfīstības fonda pieejamais finansējums 2019. un 2020.gados saglabāsies esošajā apmērā, kā arī 2021.gadā tas būs līdzīgā apjomā.
- 4) ALTUM realizētajās valsts atbalsta programmās atmaksātais ES struktūrfondu un valsts budžeta finansējums tiks novirzīts ALTUM jaunu finanšu instrumentu realizēšanai.
- 5) Jaunās, ALTUM iniciētās un stratēģijā minētās, aktivitātes tiks saskaņotas un atbalstītas no atbildīgo institūciju, tostarp Eiropas Komisijas, puses, kur to nosaka normatīvais regulējums.
- 6) Tiesību aktu grozījumi tiks savlaicīgi plānoti, tostarp neietekmējot ALTUM, tās klientu vai sadarbības partneru finanšu stabilitāti, maksātspēju un citus būtiskus faktorus.
- 7) Latvijas tirgū saglabāsies līdzsvars starp Eiropas centralizēto un nacionālā līmeņa instrumentiem.
- 8) Esošo valsts atbalsta programmu administrēšanā tiek saglabātas līdzšinējās prasības un tās netiek ievērojami papildinātas vai grozītas.

8. STIPRO UN VĀJO PUŠU ANALĪZE

Iekšējie faktori

Stiprās puses

- Pieredze un specifiskas zināšanas par finanšu instrumentiem, par valsts atbalsta programmām un ar to saistīto regulējumu,
- Vadošā valsts kapitālsabiedrība valsts atbalsta instrumentu ieviešanā,
- Kapacitāte jaunu atbalsta instrumentu ieviešanā,
- Pieredze un sadarbība ar Latvijas un starptautiskajām institūcijām, Eiropas attīstības bankām, Eiropas un Latvijas finanšu institūcijām,
- Valsts pārgalvojums ALTUM garantijām,
- Kapitāla bāze

Vājās puses

- ALTUM darbība maza apjoma ekonomikā (Latvijas ietvars),
- Atkarība no struktūrfondu finansējuma

Ārējie faktori

Iespējas

- Piedāvāt plašāku pakalpojumu klāstu un apjomu ar sadarbības partneru starpniecību,
- Piedāvāt pakalpojumus, izmantojot valsts, EFSI un EIF atbalstu,
- Ieviest jaunus pakalpojumu piedāvājumus, eksporta aģentūras izveide,
- Finansēt valsts un pašvaldību infrastruktūras objektus

Draudi

- Ar programmu uzsākšanu, ieviešanu un administrēšanu saistītās prasības, kuru izpildei nepieciešami lieli administratīvie resursi un laiks,
- Jaunu finanšu instrumentu uzsākšana pēc ex - ante pētījuma un saskaņošanas ar EK, kas ir ilgstošs process,
- ES centralizēto valsts atbalsta institūciju piedāvāto pakalpojumu dublēšanās ar ALTUM sniegtajiem, piemēram, šādu institūciju sniegtās garantijas kredītiestādēm (COSME, EaSI).

9. RISKU ANALĪZE

ALTUM pārvalda visus tās darbībai piemītošos riskus. Atbilstošas risku pārvaldības nodrošināšanai **ALTUM ir izveidota Risku vadības sistēma (RVS), ievērojot kredītiestādēm saistošo regulējumu**²¹, vienlaikus izvērtējot to piemērošanas pakāpi atbilstoši ALTUM darbības specifikai. Risku pārvaldību koordinē neatkarīga un ar ikdienas funkciju veikšanu nesaistīta struktūrvienība.

Izveidotā RVS nodrošina preventīvu risku vadību, kā arī savlaicīgu korektīvu pasākumu ieviešanu risku mazināšanai vai novēršanai. Risku pārvaldībai ALTUM pielieto dažādas risku vadības metodes un instrumentus, kā arī nosaka riska limitus un ierobežojumus. Risku vadības metodes tiek izvēlētas, ņemot vērā konkrēta riska būtiskumu un ietekmi uz ALTUM darbību.

RVS ietvaros regulāri tiek iegūta informācija, kas ļauj novērtēt gan faktisko riska līmeni, gan iespējamo riska līmeni nākotnē, ļaujot savlaicīgi reaģēt, tādējādi mazinot risku ietekmi uz ALTUM darbības rezultātiem.

Lai novērtētu risku ietekmi uz ALTUM darbību, kas var rasties dažādu iekšēju un ārēju nelabvēlīgu notikumu rezultātā, ALTUM regulāri tiek veikta ALTUM darbībai piemītošo būtisko risku stresa testēšana. Būtiskie riski tiek noteikti, analizējot pieejamo kvalitatīvo un kvantitatīvo vēsturisko informāciju, kā arī analizējot ALTUM plānoto darbību.

ALTUM izstrādāta risku pārvaldības politika, risku novērtēšanas kārtība un metodoloģijas. Iekšējie regulējošie normatīvi tiek sistemātiski izvērtēti un pilnveidoti pēc nepieciešamības.

[...]

²¹ tostarp, bet ne tikai, ES direktīvas un regulas, Eiropas Banku iestādes, Bāzeles banku uzraudzības komitejas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas regulējums, kas saistošs kredītiestādēm, nodrošinot risku vadību

10. STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA

Atbilstoši saistošajam normatīvajam regulējumam ALTUM valde sniegs regulāras ik ceturkšņa atskaites par ALTUM darbības plāna un stratēģijas izpildi.

11. ALTUM ĪSTENOTĀS UN PLĀNOTĀS VALSTS ATBALSTA PROGRAMMAS UN JAUNIE PROJEKTI

Aktīvās programmas ²²	
Aizdevumi	
1.	MVU izaugsmes aizdevumu programma
2.	Paralēlo aizdevumu programma
3.	Lauksaimniecības apgrozāmo līdzekļu aizdevumu programma
4.	Lauksaimniecības zemes iegādes aizdevumu programma
5.	Lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības saimnieciskās darbības veicēju aizdevumu programma (mazie aizdevumi lauku teritorijās)
6.	Starta un mikro aizdevumu programma
7.	Aizdevumu uzņēmumu energoefektivitātei programma
8.	Daudzdzīvokļu māju siltināšanas programmas aizdevumi
9.	Zemes fonda reversās nomas darījumi
Garantijas	
1.	Komerccarbības atbalsta kredītu garantiju programma
2.	Portfeļgarantiju programma
3.	Lauksaimnieku kredītu garantiju programma
3.	Eksporta kredīta garantijas (t.sk. vidēja un ilgtermiņa)
4.	Mājokļu galvojumu programma
5.	Daudzdzīvokļu māju siltināšanas programmas garantijas
Riska kapitāls	
1.	Sēklas riska kapitāla fondi
2.	Sākuma riska kapitāla fondi
3.	Izaugsmes riska kapitāla fondi
4.	Akcelerācijas fondi
5.	Baltijas Inovāciju fonds
Citas aktivitātes	
1.	Latvijas zemes fonda pārvaldība
2.	Daudzdzīvokļu māju siltināšanas (DME) programmas granti
3.	Sociālās uzņēmējdarbības atbalsta programma
Jaunie projekti ²³	
1.	Baltijas Inovācijas fonds 2
2.	Eksporta kredītu aģentūras izveide
3.	Tīrs jūras valstu fonds

²² ALTUM īstenotās atbalsta programmas, t. sk. šo programmu turpinājumi. Informācija par ALTUM sniegtajām valsts atbalsta iespējām atrodama tīmekļa vietnē www.altum.lv.

²³ Projektu sagatavošana un ieviešana tiek uzsākta pēc šīs stratēģijas izstrādes un to ieviešana ir cieši saistīta ar iesaistīto institūciju lēmumiem.

12. RISKU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

[...]